ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
ΕΛΛΑΣ

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΣΑΤΙΡΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ

Περίοδος Β΄ - Χρόνος 14ος Γραφεία: Λιβύης 22 ΙΛΙΣΙΑ Τηλ. 7750983 Αριθμ. φύλλου 89 Δρχ. 100 ΙΟΥΝ.-ΙΟΥΛ.-ΑΥΓΟΥΣΤ. '91

Από τον πρώην βουλευτή της Ν.Δ. κύριο Κονταξή, πήραμε το παρακάτω γράμμα και το δημοσιεύουμε

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΚΟΝΤΑΞΗΣ
τ. ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ-ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Αθήνα, 13 Ιουνίου 1991

Προς
1. Χαρίλαο Φακίτσα
Πρόεδρο Κοινότητος
2. Εφημερίδα
«Η φωνή του χωριού
3. Εφημερίδα «Ο Άραχθος»

Αγαπητοί φίλοι,

Αφορμή για το γράμμα μου αυτό πήρα από δύο δημοσιεύματα των εφημερίδων των Συλλόγων σας.

Συγκεκριμένως: α) η πρώτη δημοσίευσε σχόλιο για την απομάκρυνση του γιατρού από το Αγροτικό Ιατρείο του χωριού σας στο Νοσοκομείο της πόλεως Άρτης. Τώρα μπορείτε να κρίνετε πόσο απαραίτητος είναι ο γιατρός στο χωριό, που, όταν ήταν σχεδόν συνεχώς στην περιοχή σας, δεν ανεγνωρίζετο. Πληροφορηθήκατε, βεβαίως, πως έγινε αυτή η μετακίνηση και ποιά είναι τα κίνητρα. Και

β) η δεύτερη εφημερίδα δημοσίευσε σχόλιο του Γ.Ψ. και αφορά σε έργα στο χωριό σας. Επειδή αφορά και σε μένα, «καλό θα ήταν» ο συντάκτης του σχολίου, εφ' όσον προκαλεί, να μη απειλεί για «ενδεχόμενη» απάντηση. Γνωρίζετε πολύ καλά ποιός και πόσο βοήθησε το χωριό σας. Αναρωτηθήκατε όμως, αν αυτός βοηθήθηκε από το χωριό σας, όσο έπρεπε και αναλόγως από την προσφορά του καθενός. Εδώ καταντήσαμε να κατηγορηθώ, γιατί βοηθώ σε γενικά έργα τα χωριά (και το δικό σας επανειλημμένως). Εσείς ποιά απάντηση δώσατε στους κατηγόρους μου;

Συγχωρέστε με για την απάντηση, αλλά είναι μια κραυγή διαμαρτυρίας.

Σας χαιρετώ

Σ.Σ. 1) Στο σχόλιο της προηγούμενης εφημερίδας, και συγκεκριμένα, στο σημείο που έγραφα «...και καλό θα ήταν...» έκανα μια παράκληση, να αποφύγουμε κάποια κομματική αντιπαράθεση, από κάποιες απαντήσεις, που —ίσως— θα παίρναμε. Και δεν ήταν «απειλή για ενδεχόμενη απάντηση» όπως λάθος εννοήσατε(;) ή κακώς πληροφορηθήκατε.

2) «Γνωρίζετε πολύ καλά ποιός και πόσο βοήθησε το χωριό σας» λέτε παρακάτω. Εδώ πρέπει να πω, ότι το άσχημο για όλους μας είναι ότι δεν έχουμε και ένα έργο αξιόλογο στο χωριό μας, για να μπορεί και κάποιος να πει, «αυτό έγινε με δική μου βοήθεια». Για να είμαι όμως αντικειμενικός, πρέπει να πω, ότι αρκετές φορές έχουν δοθεί κάποια μικρά ποσά για έργα «μπαλώματα» —όπως λέει ο κόσμος. Π.χ. κάποιο τεχνικό στο δρόμο, κάποια χαλικόστρωση, ένα αυλάκι κ.λπ. Τέτοια ποσά δίνονταν από παλιά και συνέχισαν να δίνονται μέχρι σήμερα. Δεν γνωρίζω αν για μια τέτοια επιχορήγηση χρειαζόταν πάντα η μεσολάβηση κάποιου βουλευτή. Αλλά όπως κι αν έχουν τα πράγματα, προσωπικά δεν έχω κανένα δισταγμό να ευχαριστήσω όποιον βοήθησε το χωριό. Πέρα απ' όλα αυτά όμως, τα μεγάλα προβλήματα του χωριού παραμένουν άλυτα. Και εμείς, τι πρέπει να κάνουμε; Ο ρόλος του πολίτη ποιός είναι τελικά; Μόνο υποχρεώσεις έχει έναντι της πολιτείας;

Εσείς εκφράζετε παράπονα (ο καθένας θα τόκανε) επειδή μία φορά —και για ελάχιστη διαφορά ψήφων— μείνατε εκτός βουλής. Εμείς τι να πούμε; Που δεκαετίες ολόκληρες φωνάζουμε για ένα δρόμο χωρίς να μας ακούει κανένας. Δε θέλω να επεκταθώ πεερισσότερο, άλλωστε τα προβλήματα είναι γνωστά. Τάπαμε, τα ξανάπαμε... κ.λπ. κ.λπ.

Γ.Ψ.

ΒΑΡΑΙΝΟΥΜΕ ΚΑΙ... «Η ΒΑΡΚΑ» ΓΕΡΝΕΙ

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, δίνει στη δημοσιότητα κάθε χρόνο μία έκθεση, για τον παγκόσμιο πληθυσμό της γης, με τρομακτικά στοιχεία και συστάσεις. Στην τελευταία έκθεση, τα στοιχεία δεν είναι καθόλου αισιόδοξα, όσον αφορά τη μελλοντική επιβίωση του ανθρώπου πάνω στη γη. Η ιλιγγιώδη αύξηση του πληθυσμού, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η αλόγιστη καταστροφή του περιβάλλοντος, η μετανάστευση και το απρογραμμάτιστο μεγάλωμα των πόλεων, τα τρόφιμα που λείπουν και η παιδική θνησιμότητα, και γενικά οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης εκατομμυρίων ανθρώπων, είναι η σημερινή εικόνα του πλανήτη. Σήμερα το φαινόμενο του θερμοκηπίου απειλεί όσο ποτέ άλλοτε τη γη. Πριν εκατό χρόνια, οι επιστήμονες προειδοποίησαν ότι η θερμοκρασία του πλανήτη, θα ανέβει λόγω των καυσίμων που καίγονται ειδικά στις βιομηχανικές χώρες. Και δεν έπεσαν έξω. Ήδη η θερμοκρασία ανεβαίνει σταθερά, και υπάρχει πρόβλεψη που λέει ότι στο τέλος του επόμενου αιώνα, θα είναι τουλάχιστο τρεις βαθμούς πάνω από τη σημερινή. Με την άνοδο της θερμοκρασίας θα υπάρξουν τεράστιες αλλαγές στο κλίμα του πλανήτη. Μέχρι το τέλος του επόμενου αιώνα, η στάθμη των Ωκεανών θα ανέβει εξήντα πέντε εκατοστά, με αποτέλεσμα να απειληθεί η ύπαρξη πολλών νησιών στον Ειρηνικό, τον Ινδικό, και την Καραβαϊκή. Και όπως η στάθμη των θαλασσών θα ανεβαίνει, θα μολύνονται οι πηγές πόσιμου νερού και εδάφη γόνιμα από το αλάτι. Μερικές περιοχές θα ξηραθούν τελείως, ενώ άλλες θα δέχονται συχνές πλημμύρες, με συνέπειες στην παραγωγή τροφίμων. Περίπου το έτος 2100, εκατομμύρια άνθρωποι θα ψάχνουν για νέα στέγη λόγω περιβαλλοντικών συνθηκών. Το έτος 2000 πολλές χώρες θα έχουν τη μισή ποσότητα νερού απ' αυτή που είχαν το 1975, ενώ οι ανάγκες θα είναι περισσότερες από σήμερα στη γεωργία, τη βιομηχανία και οικιακή χρήση. Η έκθεση επισημαίνει ότι πρέπει να γίνει άμεση μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα —που είναι και το περισσότερο υπεύθυνο για την υπερθέρμανση του πλανήτη— κατά εξήντα μέχρι ογδόντα τα εκατό. Εναλλακτική χρησιμοποίηση καυσίμων και βοήθεια προς τις υπανάπτυκτες χώρες, με χρήματα και καθαρή τεχνολογία για τον περιορισμό των εκπομπών καυσαερίων. Διαπιστώνει ότι τα αέρια που παράγονται στη γη παραμένουν στην ατμόσφαιρα για αιώνες. Ακόμα και αν σταματήσουν όλες οι εκπομπές αερίων τώρα, ο πλανήτης θα συνεχίσει να θερμαίνεται για εκατό χρόνια ακόμα!!! Αυτά όσον αφορά το περιβάλλον, όσο για την αύξηση του πληθυσμού, τα στοιχεία της Έκθεσης είναι ακόμα χειρότερα. Σήμερα έχουμε ξεπεράσει τα 5,3 δισεκατομμύρια άτομα. Το έτος 2025 —σε 35 χρόνια— θα έχουμε φτάσει τα 8,5 δισεκατομμύρια για να τραφεί τόσος κόσμος η παραγωγή τροφίμων —τότε— θα πρέπει να είναι αυξημένη κατά εξήντα τα εκατό. Ενώ το 2050 —σε 60 χρόνια— υπάρχουν προβλέψεις που λένε ότι... πάμε για δέκα δισεκατομμύρια πληθυσμό. Θα μπορέσει ο πλανήτης να αντέξει ένα τέτοιο «βάρος»; Η έκθεση διαπιστώνει, ότι όλες οι Χώρες σήμερα είναι αποφασισμένες να πάρουν μέτρα για τη μείωση του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού. Υπογραμμίζει την ανάγκη να χρησιμοποιηθούν σύγχρονες μέθοδοι αντισύλληψης από 567 εκατομμύρια ζευγάρια με ετήσιο κόστος 9 δισεκατομμύρια δολάρια. Να μειωθεί ο δείκτης γονιμότητας από 3,8 παιδιά —που είναι σήμερα— ανά γυναίκα, σε 3,3 παιδιά - μέσος όρος.

Αναφέρει ακόμα ότι σε περισσότερες από σαράντα χώρες οι γυναίκες κάνουν από έξι παιδιά και πάνω. Τα πιο εξαθλιωμένα κράτη είναι αυτά της Αφρικής. Η Κίνα —πρώτη πάντα σε πληθυσμό— με την εφαρμογή του οικογενειακού προγραμματισμού —αντισύλληψη— κατάφερε σήμερα να έχει μέσο όρο 2,2 παιδιά για κάθε γυναίκα. Ακόμα η έκθεση διαπιστώνει ότι σήμερα διακόσια εκατομμύρια άνθρωποι στις βιομηχανικές χώρες ζουν κάτω από το επίπεδο της φτώχειας. Ένα δισεκατομμύριο σ' όλο τον κόσμο ζουν σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας. 1,5 δισεκατομμύριο στερούνται Ιατρικής περίθαλψης, 180 εκατομμύρια παιδιά υποφέρουν από πείνα, ενώ κάθε λίγα δευτερόλεπτα πεθαίνει και ένα παιδί στον κόσμο. Την πρώτη θέση στην παιδική θνησιμότητα έχει το Αφγανιστάν. Στα χίλια παιδιά πεθαίνουν τα 162. Ενώ την τελευταία έχουν η Φιλανδία και η Ισλανδία με πέντε θανάτους στα χίλια παιδιά. Η Ελλάδα έχει 13 θανάτους στα χίλια παιδιά. Τα στοιχεία δείχνουν ακόμα ότι υπάρχει σχέση μεταξύ γονιμότητας και μέσου όρου ζωής του ανθρώπου. Για παράδειγμα, στην Ανατολική Αφρική με δείκτη γονιμότητας 6,8 παιδιά ανά γυναίκα ο μέσος όρος ζωής είναι τα 53 χρόνια. Στο Βόρειο και το Νότιο τμήμα της Χώρας που το ποσοστό παιδιών είναι 4,5 παιδιά για κάθε γυναίκα το όριο ζωής ανεβαίνει στα 62 χρόνια.

Το μικρότερο δείκτη γονιμότητας έχει η —πρώην— Δυτική Γερμανία, η Ιταλία, και το Χονγκ-Κονγκ με ποσοστό παιδιών 1,4 για κάθε γυναίκα. Και για να δούμε και λίγο τα δικά μας... Στην Ελλάδα έχουμε προσδοκία ζωής τα 77 χρόνια, ενώ ο δείκτης γονιμότητας είναι 1,7 παιδιά ανά γυναίκα. Παρ' όλα αυτά, βαδίζουμε να γίνουμε χώρα... γερόντων. Το 20% του Ελληνικού πληθυσμού σήμερα είναι άνω των 60 ετών. Ενώ κάθε πέντε χρόνια προστίθενται στη γεροντική ηλικία πάνω από εκατό χιλιάδες άτομα. Η παραπάνω επισήμανση έγινε μεταξύ άλλων από τον πρόεδρο της Ελληνικής Γεροντολογικής Εταιρείας Α. Δουκά σε μία συνέντευξη τύπου. Επίλογος... δεν υπάρχει.

Να σημειωθεί μόνο ότι η έκθεση του Ο.Η.Ε. αναφέρει ακόμα πολλά στοιχεία —δυσάρεστα— και λεπτομέρειες για κάθε κράτος ξεχωριστά. Το κείμενο που διαβάσατε είναι μία μικρή περίληψη από τα κυριότερα στοιχεία της έκθεσης, και μια προσπάθεια να βγει μια «εικόνα» για το τι γίνεται γύρω μας.

Γ.Ψ.

«Να αποσυρθεί το φυλλάδιο του ΕΟΤ»

Φωτιές άναψε στην Άρτα το τουριστικό φυλλάδιο που εξέδωσε ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού. Συστηματικά, σκόπιμα και προκλητικά, αναφέρει ο Δήμος Άρτας, αγνοείται ο νομός μας, δίνοντας παραπλανητική εικόνα στους Έλληνες και ξένους επισκέπτες.

Στο οκτάπτυχο αυτό φυλλάδιο υπάρχουν 14 φωτογραφίες, από τις οποίες οι 12 αφορούν τον νομό Ιωαννίνων και 2 το νομό Πρέβεζας.

Αγνοούνται φωτογραφικά μεγαλειώδη βυζαντινά μνημεία της Άρτας, όπως το ιστορικό γεφύρι, ο ναός της Παρηγορήτισσας, τα σπάνια είδη πουλιών του Αμβρακικού κόλπου (αργυροπελεκάνοι, φλαμίγκος) και άλλες φυσικές ομορφιές, που σχετίζονται με τον οικοτουρισμό.

Ο δήμαρχος Άρτας κ. Κώστας Βάγιας αξιώνει να αποσυρθεί από την κυκλοφορία αυτό το φυλλάδιο και να πρυτανεύσει η λογική της ίσης μεταχείρισης.

ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Η Ομοσπονδία Τζουμέρκων για 4η φορά διοργανώνει και φέτος συγκέντρωση φορέων και των συλλόγων της στις 11 Αυγούστου στην Πλατανούσα, όπου είναι και το χωριό του Προέδρου της.

Όμως εγώ προβληματίζομε όσο αφορά το αποτέλεσμα αυτής της συγκέντρωσης. Διότι είχα παραβρεθεί πρόπερσυ στην Κυψέλη, σαν γραμματέας που ήμουν τότε της Ομοσπ. Τζουμέρκων πέρσυ στο Συρράκο όχι τόσο σαν εκπρόσωπος πανηπειρωτικής αλλά σαν απλό μέλος.

Τι σκοπό έχουν αυτές οι συγκεντρώσεις; Να μας πει η Ομοσπονδία τι έγιναν τα πορίσματα των άλλων συγκεντρώσεων; Καταγράφτηκαν; δρομολογήθηκαν, λύθηκαν τα πολύ οξυμμένα προβλήματα της περιοχής μας;

Ή μήπως μαζευόμαστε, μιλάμε οι ίδιοι και οι ίδιοι εκτονώμαστε, βλεπόμαστε, χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Εγώ πάντως φοβάμαι ότι θα αρχίσει ο κόσμος της ομ. να κουράζεται με αυτές τις μαζώξεις και δεν εμπνέει τους ομιλητές για κάτι σοβαρό, εφόσον γνωρίζει η ομ. από τις προηγούμενες συγκεντρώσεις τα προβλήματα. Γιατί τόσα χρόνια να μην εξαγγείλει και να προετοιμάσει ένα σοβαρό συνέδριο, τριήμερο με εισηγήσεις σοβαρές, μελέτες και πολιτιστικές εκδηλώσεις στην περιοχή.

Πάντως όσοι θέλουν μπορούν να πάν με τη βάρκα από το Κεντρικό, απέναντι να το παρακολουθήσουν, μιας και στη «Γέφυρα» που τόσα χρόνια εκεί γίνονται εργασίες συντήρησης!

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

«Επιστροφή στις ρίζες» θα μπορούσε να είναι ο τίτλος ενός ρεπορτάζ για το πανηγύρι του «Αράχθου» στη Βαρυμπόπη. Όλα εκεί σου θύμιζαν... τις παλιές εποχές, με τα γνήσια και ξένοιαστα χωριάτικα γλέντια. Η φυσική βρύση μέσα στα σκιερά πλατάνια, το πυκνό χορτάρι, που φέτος —λόγω του καιρού— διατηρήθηκε καταπράσινο. Η παραδοσιακή σούβλα με το κοκορέτσι και ο ήχος του κλαρίνου που έφτανε αρκετά μακριά σου θύμιζαν πράγματι ένα γνήσιο χωριάτικο πανηγύρι. Στο ρόλο του... «Τράκαλη» μια νεαρή —και συμπαθητική κατά τ' άλλα— γυναίκα. Μόνο που στις τιμές... «έγδερνε με το γάντι». Προσαρμοσμένη και εκείνη στην περίσταση, προσπαθούσε να επιβιώσει. Ας είναι καλά να ξανάρθει και του χρόνου, άλλωστε πανηγύρι χωρίς μικροπωλητές είναι... τούρτα χωρίς κερασάκι.

• • •

Η εμφάνιση του χορευτικού ήταν ικανοποιητική και χειροκροτήθηκε πολύ

Αρκετά καλή η εμφάνιση του χορευτικού. Τουλάχιστον τα παιδιά που παρακολούθησαν τακτικά τα μαθήματα χορού, είχαν και την ανάλογη απόδοση. «Είναι η αυριανή ελπίδα για τη συνέχιση της παράδοσης», είπε μεταξύ άλλων ο εξαίρετος τραγουδιστής Χρήστος Φωτίου. Μόνο που τα σημερινά μηνύματα δεν είναι και τόσο αισιόδοξα για τη διατήρηση της παράδοσης.

Ο ξενόφερτος τρόπος ζωής, οι λεγόμενοι «μοντέρνοι ρυθμοί» πάνε να «ισοπεδώσουν» τα πάντα. Απομείνανε λίγοι πολιτιστικοί σύλλογοι —πανελλαδικά— που κάνουν κάποιες απεγνωσμένες προσπάθειες, αλλά αυτό δεν φτάνει. Χρειάζεται και συμμετοχή νέων ανθρώπων, παρότρυνση των παιδιών να μάθουν ελληνικούς χορούς. Έτσι κι αλλιώς οι σύλλογοι δεν μπορούν να κάνουν και παιδιά κατά... ομαδικό τρόπο.

Συνέχεια στη σελ. 2

Συνέχεια από σελ. 1

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Όσο για τους λεγόμενους «μοντέρνους χορούς» μην ανησυχείτε. Θα τους μάθουν όλα τα παιδιά, είτε το θέλουμε, είτε όχι. Έχουν φροντίσει γι' αυτό όλα τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα —με ελάχιστες εξαιρέσεις— ντόπια και ξένα. Η καθημερινή πλύση εγκεφάλου έχει φέρει... θεαματικά αποτελέσματα. Όπου σταθείς κι όπου βρεθείς, στο δρόμο, στα μαγαζιά, στις παραλίες, στο σπίτι ακούς κάποιες... άναρθρες κραυγές υπό την... υπόκρουση τυμπάνων και νομίζεις πως βρέθηκες σε Ινδιάνικο καταυλισμό! Αυτό το πράγμα το ονομάσαν «μοντέρνο τραγούδι», συνοδεύεται δε με τον ανάλογο χορό και προβάλλεται κατά κόρο από τη μικρή οθόνη μη τυχόν και... μείνουμε πίσω στην «εξέλιξη».

Και φυσικά το κακό δεν είναι να μαθαίνει κάποιος κάτι που... τέλος πάντων σερβίρεται για καινούργιο στο χώρο της μουσικής πάντα. Το άσχημο είναι ότι κάναμε «σημαία» τα ξενόφερτα, ενώ τα δικά μας τα θεωρούμε... ξεπερασμένα, όχι της μόδας. Σ' ένα γυμνάσιο πόλης αν θα ερωτηθούν εκατό παιδιά αν γνωρίζουν έστω κι ένα δημοτικό τραγούδι, είναι αμφίβολο αν θα βρεθούν δυο - τρία. Ενώ και τα εκατό θα ξέρουν απέξω όλους τους καινούργιους δίσκους με την ξένη μουσική. Κατά τ' άλλα... υπάρχουν ακόμα και αισιόδοξοι που μιλάνε για πολιτιστική παράδοση!..

• • •

Εκ μέρους των γονέων των παιδιών αξίζει ένα ευχαριστώ στη δασκάλα του χορού δεσποινίδα Μαρία Νάκα, για την όλη προσπάθεια που κατέβαλε. Επίσης, να ευχαριστήσουμε την κυρία Βίκυ Καραγιάννη Αράπη, που για άλλη μια φορά φρόντισε να φέρει τις πανάκριβες παραδοσιακές στολές χορού —δανεισμένες από την πανηπειρωτική— για τα παιδιά του Χορευτικού.

• • •

Διπλό το πανηγύρι φέτος στη Βαρυμπόπη. Κάποιο άλλο χωριό —Ηπειρώτικο και αυτό— διάλεξε αυτό τον τρόπο για την ψυχαγωγία και προπαντός για την επικοινωνία των ανθρώπων. Σιγά - σιγά άρχισαν να μας αντιγράφουν. Ας φροντίσουν όμως την επόμενη φορά να πάρουν και τη σχετική άδεια από το δασαρχείο, να τους καθορίσει και την ημέρα που θα κάνουν την εκδήλωση. Έτσι... δεν θά 'χουν την απαίτηση να καταλάβουν το χώρο με το... «έτσι θέλω», δημιουργώντας προβλήματα σε άλλο σύλλογο.

• • •

Όλα καλά, αλλά... εκείνο το «κατάστημα» με τις μπίρες και τα κρέατα θα μπορούσε να είχε στριμωχτεί κάπου, κάτω από κάποια σκιά. Οι άνθρωποι που δούλεψαν εκεί υπέφεραν πραγματικά μέσα στον ήλιο όλη μέρα. Τουλάχιστον ας το έχουμε υπόψη για άλλη φορά.

Στα πανηγύρια —συνήθως— ακούγονται τραγούδια, αλλά... και «παρατράγουδα». Σοβαρά ή εύθυμα, όπως το παρακάτω: Φίλος του συλλόγου —κοντοχωριανός— ξεκίνησε κατά το μεσημεράκι για το πανηγύρι. Για κακή του τύχη στο δρόμο άκουσε ειδήσεις, μεταξύ άλλων και... το παρακάτω:

«Ακριβαίνουν από αύριο ψωμί, γάλα, κηπευτικά...» (κλπ. κλπ.). Αμέσως άρχισε να κατεβάζει... ταχύτητα, του χάλασε κάθε διάθεση για πανηγύρι κι αφού ακολούθησε κάποια... λογομαχία με τη γυναίκα του, έκαμε στροφή... επί τόπου και γύρισε στο σπίτι του, ακούγοντας τα κλάματα των παιδιών και τη γκρίνια της γυναίκας του. Ψυχραιμία φίλε!!!

Ας συνέχιζες το δρόμο σου, δε χάλασε και ο κόσμος «όχι πισωγυρίσματα», που λέει και το λαϊκό άσμα. Στο κάτω - κάτω... στο πανηγύρι δεν θα αγόραζες γάλα και ψωμί, ας έτρωγες κοκορέτσι... σκέτο, που ήταν φτηνό!! (με παλιά τιμή).

Σ.Σ. Για να μη θεωρηθεί ότι... γίνεται φτηνό κουτσομπολιό, πρέπει να αναφέρω ότι ο «παθών» μόνος του «εξομολογήθηκε» τα παραπάνω σε φίλους του, για να δικαιολογήσει την απουσία του από το πανηγύρι!!!

1) Για τους νεότερους.

Αναφέροντας το όνομα «τράκαλης» η σκέψη πάει λίγες δεκαετίες πίσω.

Στη μνήμη ξαναγυρίζουν κάποιες εικόνες από το παρελθόν, που έσβησαν σιγά - σιγά στο ορμητικό πέρασμα του χρόνου.

Είναι η εικόνα του μικροπωλητή. Με συντροφιά το γαϊδουράκι του και το εμπόρευμα ήταν παρών από τα Χαράματα σ' όλα τα πανηγύρια. Σε κάθε γωνιά της πλατείας κι ένας πάγκος. Για μας τα μικρά παιδιά —τότε— αποτελούσαν την «ψυχή» του πανηγυριού. Ο πάγκος τους φάνταζε στα παιδικά μας μάτια σαν το... μεγαλύτερο σημερινό σούπερμάρκετ. Μήπως βλέπαμε και τίποτ' άλλο;

Τους θαυμάζαμε, γιατί είχαν στη διάθεσή τους τόσο πολλές καραμέλες!! Είδος πολυτελείας η καραμέλα τότε. Άλλες εποχές... άλλοι άνθρωποι... διαφορετικός τρόπος ζωής... πολλή φτώχεια... αλλά λιγότερο άγχος.

Σιγά - σιγά οι εποχές άλλαξαν, οι άνθρωποι εκείνοι που έδιναν μια ξεχωριστή ζωντάνια στα πανηγύρια «έφυγαν» όλοι, χωρίς να αφήσουν αντικαταστάτες (Τράκαλης - Λαμπράκης - Μαργώνης - Φλούδας). Έτσι χάθηκε ακόμα ένα επάγγελμα —στα χωριά μας— όπως τόσα άλλα. Έμειναν όμως οι γραφικές φιγούρες τους χαραγμένες στις μνήμες όσων τους έζησαν από κοντά. Τ' όνομά τους είχε συνδεθεί με ευχάριστα γεγονότα.

Τα πανηγύρια

Γ.Ψ.

Βασιλική Γ. Ψυχογιού

Φροντιστήριο Αγγλικών

Ν. Λιόσια - Παλατιανή

• Χιουμοριστικά μυθοκοπήματα

«ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ»

ΠΕΤΡΟΥ ΣΚΟΥΤΕΛΑ

Νάμαι κι εγώ! —που λέτε— ένα πρωινό στον ομφαλό της Αθήνας. Στην κεντρική Κρεατοψαραγορά, που χάνεις το μπούσουλά σου! Εκεί, που «φυσάει» απ' ανθρώπους και δημιουργούνται ανθρώπινα κύματα και π που σε πάνε πέρα-δώθε, μέσα-έξω, πάνω-κάτω και χωρίς πυξίδα!

Στην είσοδο, κιόλας πολιορκούμαι απ'όνα τσούρμο παιδούρια, που πουλάν τσάντες και σακκούλες για τα ψώνια.

Γυναικούλες στη σειρά και με κλαψούρες... για την απραγιά, στέκουν και σ' απλώνουν και το χέρι... πόχουν τα εκθέματά τους πάνω σε μικρά παγκάκια (άνιθο, μαϊντανό, ρίγανη, σκόρδα... κι άλλα ζαρζαβατικά που σου θυμίζουν χωριό).

Κατευθυνόμενος... κι εγώ, λοιπόν, παρασύρομαι στο εσωτερικό πούναι τα μαγαζάκια στη σειρά και τα κρέατα, κρεμασμένα, απλωμένα, καλοβαλμένα και καλοκομμένα που σου γλυκαίνουν την ορασιά και σ' ανοίγουν την όρεξη.

Και φωνές! προπαντός φωνές! κι απ' όλες τις κατευθύνσεις και σ' όλους τους τόνους και τις αποχρώσεις: (διαπεραστικές, κι αδιαπέραστες, κατσαρές και ίσιες, μακρόσυρτες και κοφτές, τραγουδιστές και μονότονες, προστακτικές και παρακλητικές, απ' τους πωλητές που γίνονται και κράχτες και σε κάνουν καζανοκέφαλο!

— «Περάστε κόσμε! Βόδια, μουσχάρια, γίδια, τραΐά, αρνιά, κατσίκια, κριάρια σουφλισμένα!».

— «Ελάτε κόσμε! Προβατάκια της Ηπείρου (μπεεε! μουσχάρια της Θεσσαλίας, βόδια της Μακεδονίας, γίδια του Καρπενησιού, αγριόχοιρα της Θράκης, αγριοκάτσικα της Κρήτης κι απ' όλα! της Πελοποννήσου!».

— «Ποικίλε κόσμε! Ποικίλει κι η παραγωγή μας!».

Για να μη χάνω χρόνο και για ν' απαλλαγώ κι απ' το μεγάλο νταβαντούρι, ψωνίζω στο πρώτο κρεοπωλείο, όπου ένας άλλος κύριος ρωτάει κι έτσι βροντερά και κοφτά:

— Έχετε, κύριε βόδι;

Στιγμιαία, αμήχανος ο κρεοπώλης αλλά ο παραστεκούμενος μικρός ντελάλης του καταστήματος, παίρνει φωτιά και στεντόρια διαλαλεί το εμπόρευμα:

— «Βόδι, ο κύριος! Βόδι, ο κύριος!».

Και δεν άργησε να πέσει το χατζάρι πάνω σ' ένα μεγάλο πισινό βοδινό.

Κι άλλοι καταναλωτές ζυγώνουν, κοντοστέκουν, γυροβλέπουν, αναζητώντες χοιρινό και μια γριούλα... για γίδα που θέλει να τη μαγειρέψει με τραχανά —όπως άκουσα—.

Κι αμέσως, παίρνει χαμπάρι ο εξυπνούλης μικρούλης και φωνάζει στη διαπασών:

— «Γρούν', ο κύριος! κι οι κύριοι! —Γίδα, η κυρία!

Κι οι χατζάρες ανεβοκατεβαίνουν με σβελτάδα και μαεστρία στα είδη των κρεάτων, κι εγώ, κοντοζυγώνω τον μικρούλη, που δεν κρύβω και το χαμόγελό μου, και του λέω έτσι, διακριτικά:

— «Γιατί μας περιποιείς... και μας στολίζεις έτσι;!».

Κι ο τρανός καταστηματάρχης με την εμπειρία του μ' απαντάει:

— «Ο κοσμάκης θέλει κοσμητικά... κύριε, για να ψωνίσει και μην ανησυχείτε και παραξηγείτε κύριε!, όλοι μας ζώα είμαστε, όπως τόπε κι ο Αριστοτέλης, με τη διαφορά ότι εμείς, (και βάζει το χέρι του στα στήθια του) είμαστε τα κύρια ζώα!.. όπως τόπε κι ο προηγούμενος πελάτης (— έχετε, κύριε βόδι;!). Ε! λοιπόν, μην το ψάχνετε...».

Κι όλοι μας, πωλητές, πελάτες και κράχτες γελάμε «εν χορώ» ενώ ο πονηρούλης μικρούλης μένει αμετάπιστος κι αμετακίνητος στο πόστο του:

— «Περάστε κόσμε! και ψωνίστε όπως είστε!.. ο θαυμαστός κόσμος των ζώων! και των πτηνών! και κουνέλια και λαγούς... και πάπιες και χίνες, εδώ είναι κι ο δασάρχης... κι όλα τα τσιροπούλια!!! Ψωνίστε! και γελάστε! πριν σας γελάσουν... γιατί θέλει κέφι η ζωή!. τη σήμερον ημέρα!

Τα γεφύρια που πεθαίνουν

Τι θα γίνει, θα πέσει ή θα μείνει στη θέση του;

Επιτέλους το υπουργείο Πολιτισμού θα διαθέσει εκατόν είκοσι εκατομμύρια δρχ. για την αναστήλωση του γεφυριού της Άρτας, που μένει στη θέση του μόνο και μόνο από τύχη.

Και φυσικά αφήνεται στην τύχη του άλλο ένα γεφύρι της Ηπείρου, το γεφύρι της Πλάκας, όπου είναι ένα ακόμα αριστούργημα τεχνικής και αισθητικής, όπου κοντεύει να καταστραφεί και αυτό (είναι κυριολεκτικά το χαρακτηριστικότερο δείγμα ηπειρώτικης αρχιτεκτονικής).

Σήμερα λίγοι είναι αυτοί που ενδιαφέρονται αν θα κρατηθούν αυτά τα αριστουργήματα ζωντανά και να μην παραμείνουν μόνο μύθοι (και δεν είναι μόνο τα γεφύρια) όπως και το γεφύρι της Άρτας.

Βλέπετε, έτσι γίνεται πάντα.

Ευχαριστώ
Φιλικότατα
Μαίρη Αράπη

ΕΠΑΙΝΕΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΑΡΑΧΘΟΣ»

Αξιόλογη και επαινετή η δραστηριότητα που αναπτύσσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Άραχθος» Κεντρικιωτών Άρτας, ο οποίος με τις εκδηλώσεις του, κάνει αισθητή την παρουσία του στην Αθήνα, πετυχαίνει τη συνοχή των αποδήμων Κεντρικιωτών, διατηρεί και προβάλλει τα έθιμα και τις παραδόσεις της ιδιαίτερης πατρίδας του και με την εφημερίδα «Άραχθος», που εκδίδει, προωθεί τα προβλήματα του τόπου του και ενημερώνει για την πνευματική, πολιτιστική και κοινωνική κίνηση των αποδήμων της Αθήνας. Οι εκδηλώσεις του έχουν θεσμική μορφή και γίνονται κάθε χρόνο. Περιλαμβάνουν κόψιμο πίττας, χορούς, ομιλίες, συγκεντρώσεις, εκδρομές, για παιδιά και μεγάλους στο εσωτερικό και εξωτερικό, λαϊκά πανηγύρια και λαϊκά όργανα, με αποκορύφωμα την αναβίωση κάθε 25 Μάρτη του εθίμου προσφοράς δωρεάν φασουλάδας, ρέγγας ψητής στα κάρβουνα, ελιών και ψωμιού, για να μεταφέρει τους πανηγυριώτες σε νοσταλγικές εποχές, οι οποίες διακρίνονταν από θρησκευτική ευλάβεια και μοναδική κοινωνικότητα.

Στις 2 Ιουνίου πραγματοποίησε το 15ο Αραχθινό πανηγύρι με βιολιά και κλαρίνα στη θέση Πλατάνια της Βαρυμπόμπης και για τον Ιούλιο έχει προγραμματίσει εκδρομή για την Κωνσταντινούπολη.

Το Διοικητικό Συμβούλιό του, το οποίο συγχαίρουμε για τις πρωτοπορειακές του δραστηριότητες, αποτελείται από τους κ.κ. Κώστα Καμπρή, Πρόεδρο, Βίκυ Καραγιάννη, Αντιπρόεδρο, Θεοφάνη Γιώτη Γ. Γραμματέα, Μαρία Αράπη, ταμία, και Χρυσούλα Θεοδώρα και Ανδρέα Αντωνίου, μέλη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ - ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

18.6.91

ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟΥΣ «ΦΙΛΟΥΣ» ΚΥΝΗΓΟΥΣ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ένα άσχημο φαινόμενο στο χωριό μας.

Κάποιοι ξενοι κυνηγοί έρχονται στο Χωριό νομίζοντας ότι... θα βρούνε και κυνήγι. Και μέχρι εδώ όλα καλά, αφού κάποιος πληρώνει άδεια και είναι νόμιμος μπορεί να πάει όπου θέλει. Το άσχημο είναι ότι φέρνουν μαζί τους σκυλιά ειδικευμένα... στις κότες!!! Τα αφήνουν ελεύθερα μέσα σε κατοικημένους χώρους —και στις αυλές των σπιτιών— και έχουν αφανίσει τις κότες όχι και λίγες φορές.

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ.

Για να μην υπάρξουν χειρότερα γεγονότα, και για τους «φίλους» κυνηγούς —δικαστήρια κ.λπ. και για τα σκυλιά τους— ίσως βαρυστομαχιάσουν από καμιά παχιά κότα κ.λπ. κ.λπ.— καλά θα κάνουν οι «φίλοι μας» να μην ξαναφέρουν σκυλιά μαζί τους. Έχει παραγίνει το κακό!

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΟΙΧΤΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ προς όλους τους πατριώτες. Πρέπει φέτος να μαζευτούν αντιπρόσωποι από όλους τους συνοικισμούς του Κεντρικού και να βάλουμε κλήρο για τον χρόνο πότε γιορτάζει η κάθε συνοικία «Αγίας Παρασκευής, Προφήτη Ηλία...) να πηγαίνει ο Σύλλογος και να διοργανώνει από κοινού με την Κοινότητα τις εκδηλώσεις του Συλλόγου της Άρτας (χορούς, τραγούδια με συναυλίες, καραγκιόζη, θέατρο για 2 μέρες).

Είμαστε το μοναδικό χωριό που δεν έχουμε το καλοκαίρι εκδηλώσεις.

Από το Δ.Σ.

ΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΠΣΕ

Επειδή πολλοί πατριώτες έχουν αγοράσει λαχείο από την ΠΣΕ και έχει παραμείνει σε κάποια γωνιά σας υπενθυμίζουμε ότι στις 16.7.91 έγινε η κλήρωση με βάση την κλήρωση του Λαϊκού Λαχείου.

Πάντως ο πρώτος αριθμός που κληρώνει η φορητή έγχρωμη τηλεόραση είναι ο αριθμός **37918** και το φουρνάκι **77815**.

Για τους υπόλοιπους λαχνούς (χρυσό κόσμημα, τσαγιέρα, ταξίδι για 2 άτομα, αντρικό πορτοφόλι) ψάξτε την εφημερίδα ή τον λαχειοπώλη της γειτονιάς.

μπρουντζινα • επιπλα
φωτιστικα • δωρα

δημητρης αραπης

Βιο/νια: βακτριανης 13, 157 71 τηλ.
Εκθεση: αραδου 36, 157 71 τηλ. 7756617, fax: 7756617

Κοινωνικά

Γεννήσεις

Η Ελισάβετ Γ. Ψυχογιού την 21.6.91 γέννησε κοριτσάκι.

Γάμοι

— Το Σάββατο 20 Ιουλίου και ώρα 8 μ.μ. έγιναν τα στέφανα της Παναγιώτας Ραχιώτη (εγγονή του Νίκου Καλιακάτσου από τους Ναζαίους) μετά του Ανδρέα Κορωνάκη στην Παναγία Ελευθερώτρια της Κηφισιάς.

— Στις 23 Ιουνίου και ώρα 8 μ.μ έγιναν τα στέφανα της Νανάς Μάνου (κόρη του Ηλία Μάνου) μετά του Χρήστου Κουμαραδέλη στην Αγία Μαρίνα Ν. Φιλαδέλφειας.

— Την 1 Ιούνη έγιναν οι γάμοι του Δημήτρη Σ. Αράπη και της Βούλας Τσολάκη στην εκκλησία του Αγίου Θεράποντος Ζωγράφου.

— Τρ Σάββατο στις 25.5.91 στον Ιερό Ναό Φανερωμένης Χολαργού ετελέσθησαν οι γάμοι του Λεωνίδα Χρ. Τατσή μετά της δ/δας Σταυρούλας Κων/νου Καρδάση (καταγωγή από Δημητσάνα Αρκαδίας). Κουμπάροι ο Βασίλης και η Γιαννούλα Σπύρου. Παραβρέθηκαν συγγενείς, πατριώτες και φίλοι. Μετά το γάμο ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Ζωγραφιώτικο σαλόνι» στου Ζωγράφου. Τους καλεσμένους διασκέδασε το μουσικό συγκρότημα του Βασίλη Σπύρου και Γιώργου Ψυχογιού.

Θάνατοι

Στις 17.6.91 απεβίωσε στο Νοσοκομείο Άρτας ο Χρήστος Λεων. Τατσής, ετών 75.

Κηδεύτηκε στρν Ιερό Ναό Προφήτη Ηλία στα Λαγκάδια.

Μνημόσυνα

Στις 20.7.91 στον Ιερό Ναό Προφήτη Ηλία ετελέσθηκε το 40ήμερο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Χρήστου Τατσή. Για τη μνήμη του η σύζυγός του και τα τέκνα του προσφέρουν στην εφημερίδα «Άραχθος» 3.000 δρχ.

★

Στις 30 Ιούνη στο νεκροταφείο Βύρωνα έγινε το ετήσιο μνημόσυνο του Δημητρίου Καλιακάτσου (επίτιμου προέδρου). Παρευρέθηκαν πολλοί πατριώτες και φίλοι.

Συνδρομές

Χριστόπουλος Στ.	5.000
Σφήκας Σωτήρης	1.000
Μπαρτζώκας Κ.Γ.	2.000
Κουρεντζής Θεόδ.	2.000
Τατσής Γιάν.	2.000
Μπαρτζώκας Χρ. Κωσ.	5.000
Μπαρτζώκας Β. Κωσ.	5.000
Καλιακάτσος Ανέστης και Σοφία Jasyn	15.000
Καλιακάτσος Θ. Αρ.	2.000
Κατσινέλης Χρ.	2.000
Καλιακάτσος Νίκ.	1.000
Καλιακάτσου Θεοδ.	2.000
Κατσινέλης Βασίλ.	5.000

Θεοχάρης Γιάν.	3.000
Γιανέλλος Γιώργ.	2.000
Καλιακάτσος Γιώργ.	2.000
Παρατζώτη Βασιλ.	2.000
Μάνου Λουκία	1.000
Μπαρτζώκας Β. Γιώργ.	2.000
Χουλιάρας Ιωάν.	1.000
Μάνου Αθηνά	1.000
Μπόμπολης Βασίλ.	4.000
Δώσης Χρισόστ.	1.000
Μπλέτσος Χρήστος	5.700
Γιάννης Σπύρος	2.200
Καλιακάτσος Α. Γιάν.	10.000
Οικονόμου Ηλίας	2.000
Κουτσοσπύρος Νικ. ιερέως Κυψέλης	1.000
Τατσής Λεωνίδας	2.000

carteco
Π. ΜΠΑΡΤΖΩΚΑΣ Ε.Π.Ε.

ΜΟΚΕΤΕΣ
ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΤΟΙΧΟΥ
ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ & ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΝ
ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΔΑΠΕΔΟΥ
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΛΑΚΙΔΙΑ

Αριστείδου 99, ΚΑΛΛΙΘΕΑ. ΤΗΛ. 9522501 – 5.

Ανταπόκριση του Σπύρου Γιάννου, από την Νυρεμβέργη της Γερμανίας

Νυρεμβέργη 28 Μαΐου 1991
Φίλοι συμπατριώτες, μέλη και συνεργάτες του Συλλόγου και της Εφημερίδας «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ» εύχομαι σ' όλους σας υγεία και προκοπή. Ευχαριστώ θερμά τους υπεύθυνους της έκδοσης και διεκπεραίωσης για την τακτική αποστολή του «Αράχθου». Η ανάγνωσή της, ιδιαίτερα εδώ στην ξενιτιά, αποτελεί για μένα μια ευχάριστη απασχόληση και συγκινητική ανάμνηση ανθρώπων και γεγονότων, που είχα την τύχη να γνωρίσω και να ζήσω στην πενταετία 1977-1982...

Ξέρω από «ιδίαν πείραν» τους κόπους και τις δυσκολίες που έχει η έκδοση μιας εφημερίδας. Συγχαρητήρια για το κουράγιο και την προσπάθεια. Σαν συμβολική υλική και ηθική ενίσχυση σα στέλνω 20 DM και ένα μικρό άρθρο σχετικά με το ΣΥΛΛΟΓΟ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ «Η ΔΩΔΩΝΗ» στον οποίο έχω την τιμή τούτη τη χρονιά να είμαι Πρόεδρος. Ίσως γίνει αφορμή για καλύτερη γνωριμία και συνεργασία.

Με πολλούς φιλικούς και πατριωτικούς χαιρετισμούς.

Σπύρος Γιάννος
Δάσκαλος

Ένας Πολιτιστικός Σύλλογος Ηπειρωτών στην Ο.Δ.Γ.

Ο Σύλλογος Ηπειρωτών Νυρεμβέργης και Περιχώρων «Η ΔΩΔΩΝΗ», αναγνωρισμένο Σωματείο, ιδρύθηκε το 1979. Κυριότεροι σκοποί του Συλλόγου είναι:

— Η αλληλογνωριμία, αλληλεγγύη και σύσφιξη των σχέσεων των Ηπειρωτών της περιοχής.

— Ο δεσμός με την Πατρίδα και η διατήρηση και διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και παράδοσης.

— Η βοήθεια των μελών σε θέματα εκπαίδευσης, εργασίας, παλιννόστησης κ.ά. (Συλλόγους), Ελληνικές και Γερμανικές.

Για να υλοποιήσει τους σκοπούς του ο Σύλλογος οργάνωσε και συνεχίζει να οργανώνει ή να λειτουργεί:

1. Παιδική και νεανική Δανειστική Βιβλιοθήκη με 1500 περίπου τόμους βιβλίων λογοτεχνικού, λαογραφικού, ιστορικού και εγκυκλοπαιδικού περιεχομένου στην ελληνική κυρίως γλώσσα.
2. Τμήματα (3) διδασκαλίας ελληνικών χορών για νέους και ηλικιωμένους.
3. Τμήματα διδασκαλίας Γερμανικής και Αγγλικής Γλώσσας σε νέους και 2 τμήματα Γερμανικής Γλώσσας για ενήλικες εργαζόμενους.
4. Διαλέξεις, προβολές ταινιών και διαφανειών σε θέματα ιστορικά, εθνικά, λογοτεχνικά —της Ηπείρου κύρια— κοινωνικά, εργατικά κ.ά.π.
5. Σεμινάρια σε ασφαλιστικά, συνταξιοδοτικά, εργατικά και οικογενειακά θέματα.
6.Μορφωτικές-ψυχαγωγικές εκδρομές στη Γερμανία και σε γειτονικές χώρες.
7. Μουσικοχορευτικές βραδιές με ζωντανή δημοτική και λαϊκή μουσική για ψυχαγωγία τόσο των Ηπειρωτών της περιοχής όσο και όλων των Ελλήνων. Ο Σύλλογος έχει μια έντονη και ζωντανή παρουσία στο χώρο της Νυρεμβέργης. Ο αριθμός των μελών του σήμερα είναι 95 και κυμαίνεται κατά καιρούς μεταξύ 75 και 140. Στην ουσία δραστηριοποιούνται πολύ περισσότεροι, αν λάβουμε υπόψη πως από κάθε οικογένεια είναι συνήθως ένας, ο αρχηγός της οικογένειας γραμμένος, ενώ στη ζωή του Συλλόγου παίρνουν ενεργό μέρος όλα τα μέλη της οικογένειας, 4 ή 5 περίπου.

Ο Σύλλογος διατηρεί μόνιμο «στέκι» Γραφείο και Βιβλιοθήκη, δωρεάν παραχώρηση από το Δήμο Νυρεμβέργης σε κτίριο-κέντρο του Ελληνισμού και των άλλων εθνικοτήτων.

Είναι ιδρυτικό μέλος της ΠανηπειρωτικήςΟμοσπονδίας Γερμανίας και σήμερα βασική της δύναμη, αφού στο 7μελές Δ.Σ. της Ομοσπονδίας τα τρία (3) μέλη προέρχονται από το Σύλλογό μας. Επίσης συνεργάζεται σταθερά και εποικοδομητικά με την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος (ΠΣΕ).

Παίρνει μέρος είτε αυτόνομα, είτε μέσω της Πανηπειρωτικής Ομοσπονδίας Γερμανίας σε Συνέδρια, συνδιασκέψεις κ.λπ. Αποδήμ,ων Ηπειρωτών ή Ελλήνων που οργανώνει η ΓΓΑΕ και άλλοι αναγνωρισμένοι φορείς.

Παίρνει θέση με ψηφίσματα, ανακοινώσεις και υπομνήματα σε καίρια θέματα των Ηπειρωτών της ξενιτιάς, αλλά και της Πατρίδας μας της Ηπείρου όπως ανάπτυξης, τουρισμού, συγκοινωνίας, προστασίας του περιβάλλοντος κ.ά.

Για το θέμα των Βορειοηπειρωτών και Αλβανών Προσφύγων ο Σύλλογός μας δεν ήταν δυνατό να μείνει αδιάφορος. Απευθύνθηκε, παρά τη δύσκολη συγκυρία —Γερμανική ενοποίηση— στην Ελληνική και Γερμανική Κοινωνία και ζήτησε τη βοήθειά τους. Η ανταπόκριση, ιδιαίτερα των συμπατριωτών μας ήταν συγκινητική. Έτσι μαζέψαμε 7.000 DM περίπου (700.000 δραχμές) και 8 τόνους ρούχα καινούρια ή ελαφρά μεταχειρισμένα και μερικά τρφοιμα.

3.000 DM έχουν ήδη σταλεί και διατεθεί μέσω του Δήμου Ιωαννιτών. Και τούτες τις μέρες στέλλονται τα ρούχα —ένα φορτηγό αυτοκίνητο— στον Ερυθρό Σταυρό Ηπείρου για να τα διαθέσει για το σκοπό αυτό, ενώ τα υπόλοιπα χρήματα θα δοθούν από το Δ.Σ. του Συλλόγου μας, ύστερα από επιτόπια επίσκεψη στη διάρκεια των θερινών διακοπών.

Με τον ερχομό του φθινοπώρου η ζωή του Συλλόγου συνεχίζεται με ποικίλες δραστηριότητες, όπως έχουν πιο πάνω περιγραφεί.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Σπύρος Γιάννος

Η εφημερίδα ευχαριστεί τον κ. Γιάννο και με ευχαρίστηση θα περιμένει ανταποκρίσεις για τις δραστηριότητες των Ηπειρωτών της Γερμανίας.

• Η τοπική μας λαογραφία

«ΤΟ ΒΟΤΑΝΙΣΜΑ»

ΠΕΤΡΟΥ ΣΚΟΥΤΕΛΑ

Κε Καμπρή
Γειά χαρά

Συνέχεια, σας στέλνω για την εφημερίδα σας —που βρίσκω πολύ βελτιωμένη— κι ένα επίκαιρο απ' τη ζωή και τη παράδοση στο χωριό: «ΤΟ ΒΟΤΑΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΣΤΑΡΙΩΝ». Και μη ξεχάσετε να σημειώσετε τη νέα διεύθυνσή μου που επαναλαμβάνω:

ΠΕΤΡΟ ΣΚΟΥΤΕΛΑ
ΑΕΤΩΝ 18-20 Α. ΚΥΨΕΛΗ 113 64

Ευχαριστώ
ΤΗΛ. 8678952

Από μνήμες και φαντασίες σταχυολογώ, ταξινομώ κι αποτυπώνω σύθαμπες και ολόφωτες στιγμές και εικόνες από μια κουραστική και μονότονη αλλά θεαματική αγροτική ασχολία, που γινόταν σε μια πολύχρωμη και αδρή βουνήσια Άνοιξη στο ορεινό χωριό. (Τη γεύθηκα κι εγώ σκληρά και έντονα στα χρόνια της πρωτοποριακής μου νιότης και σ' όλη της την έξαρση. Κι ήταν χρόνια κατοχικά επώδυνα και δίσεκτα, φτώχιας, μιζέριας, πείνας κι αναδουλειάς και με μόνη απολαβή λίγο αλεύρι για κουρκούτι ή κραμποκούκι).

Κι ήταν, το βοτάνισμα των σταριών (αντίστοιχη δουλειά του σκάλου των καλαμποκιών) κι όταν, ακόμα αυτά χλώριζαν νιόβουλα στην ανθοπράσινη γοητεία τους.

Και μεταβάλονταν σ' αγροτικό πανηγυράκι με τις παρδαλές μάζες ανθρώπων και ζώων, τις παιδικές φωνούλες, τα τραγούδια, τα κυπροκούδουνα των κοπαδιών, τα σιλαΐσματα και τα σφυρίγματα των βοσκών, όταν ροβόλαγαν στο στάλο.

Αποβραδύς, λοιπόν, οι κοπελιές —όταν θάχαμε βοτάνισμα— θα γύριζαν τις γειτονιές και θα κράζαν τις έμπειρες φίλες στη δουλειά που θέλαν τη βοήθειά τους.

— «Διαμάντω, Κοντύλω, Κατίνα! ταχειά βοτανίζουμε στου χουράφ' στ' «Μπουρδένια», γι' αυτό, μπουνόρα θ' ανταμωθούμε στ' ανάραχου στου Λ'θάρ' στη Βασιλική».

— «Όρε Νάσιου! Θα μ' δοκ'ς τα μλάρια ταχειά να κ'βαλήσου τα βότανα, κανα δυο στράτις θα νάνει φαντάζουμι;!».

— «Τάχ'ς ουρε!».

Τέτοιου είδους κουβεντούλες, άκουγες συχνά τα βραδάκια στα σοκάκια, τις γειτονιές και τα καφενιδάκια (στην εποχή του βοτανίσματος πούταν τέλη Μάη με Ιούνη).

Οι νοικοκυρές στο σπίτι θα κάναν κ' τις ανάλογες προετοιμασίες (ζύμωμα και ψήσιμο ψωμοκούλουρας στη γάστρα, η τέτζερη ολόνυχτα στη φωτιά με τη φασουλάδα, θα βγάζαν τυρί απ' το τουλούμ', θα τοίμαζαν ντυμασιές, ποδησιές, τροιχές, κασάρια, δρεπάνια, τσεκούρια κι άλλα σέια πούταν για το χωράφι. Κι όλο το οικογενειακό ασκέρι στου ποδάρι.

Πουρνό - πουρνό και μόλις ξεμύτιζαν οι πρώτες αχνές λιαχτίδες στις ψηλότερες βουνοκορφές, γιόμιζαν οι στράτες και οι ρούγες π' οδηγούσαν σε κοντινές κι απόμακρες χωραφιές.

Απ' ν' αντάμωση θα ξεκίναγαν κοπαδιαστά ή η μια πίσω απ' την άλλη στο στενό δρομάκι και με χωρατά, πειραχτά κι κουτσουμπουλιά... θα φτάναν στον προορισμό τους. Κι πσουπίσου θ' ακολουθούσαν τα φορτιάρικα ζώα με τους άνδρες συνοδούς, τα βόδια και τα παιδούρια με τα μανάρια αποκοντά.

Και δίχως χασουμέρια, οι κοπελιές θ' άλλαζαν ντυμασιά κι πουδησιά, θα δέναν στη μέση τη ποδιά, μπουρμπούλι το μαντήλι στο κεφάλι για το λιοπύρι, θα μακροσχοίναγαν τα μανάρια στις πλούσιες από αμαλαϊά παραβόλες, κι οι άντρες με τις καπελαδούρες και το ντροβά στον ώμο (για κάνα χορταρικό φαγώσιμο), θα μπαίναν στη δουλειά με κέφι και με φούρια. Θα χωριζόταν σε ομαδούλες (που γινόταν και συναγωνισμός στην απόδοση...) και θα αναλαφροπερπατούσαν αργά και προσεκτικά ανάμεσα στα νιόβουλα κλωνάρια του χρυσού θησαυρού!

Συντονισμένα κι οργανωμένα, λοιπόν, θ' αργοβημάτιζαν το σπαρμένο χωράφι, θα ξερίζωναν τ' αγκάθια, τ' αγριόχορτα, τ' αγριολούλουδα κι άλλα ζιζάνια, πούχαν, εν τω μεταξύ, φυτρώσει και θεριέψει κι αποδυνάμωναν τον καρπό. Κι άλλα τα εξεσφεντόνιζαν στις άκρες και τα όχτια κι άλλα στη ποδιά. Κι όταν θα φτάναν στην άκρη της «λουρίδας», θα παίρναν ένα ξανάσεμα και το κολατσιό, και κάνα τραγουδάκι, έτσι για ξεφάντωμα και για πείσμα της ολοήμερης υπόκλισης στη γη... ή για τ' άκουσμα από κάποια εκλεκτή ψυχή... που θα ξύλευε σε κάποια περίοπτη πλαγιά ή θα έβοσκε το κοπάδι παρακείμενα.

Και με το μικρό ξαπόσταμα φτου! κι απ' την αρχή της άλλης «λουρίδας». Ανανεωμένες και με τραγούδια και καλαμπούρια, θάφτανε το γιόμα για το λαχταριστό τσιμπούσι και το μακρύ ξαπόστημα στη δροσοβόλα καργιά ή αγριοκορομλιά.

Θ' αγνάντευαν τις γύρω χωραφιές με τις άλλες εργατιές, θα σχολίαζαν την απόδοση της δουλειάς και θα ξανάρχιζαν τα τραγούδια που ήταν σαν το:

«Κάτω στον κάμπο, κάτω στην Ελασσώνα
θερίζ' ο Γιάννος, ο Γιάννος κι η Παγώνα
Στοίχημα βάζουν ο Γιάννος κι η Παγώνα
ποιός θα διψάσει προτού ν' αρθεί το γιόμα...»
ή το:
Ας παν να ιδούν, ας παν να ιδούν τα μάτια μου...»
πως τα περνάει η αγά - η αγάπη μου...»

Κι αφού, θ' άλλαζαν θέσεις βοσκής στις παραβόλες για τ' αγριοκάτσικα, θα ξαναμπαίναν στα βοτάνισμα μέχρι το γέρμα ηλιού.

Κι αν τύχαινε και βρισκόσουν σε κάποιο περίοπτο ξάγναντο, θ' αγάλιαζε η ψυχή σου και θα ξεδιψούσαν τα μάτια σου στο ανθοπράσινο ορμαθιό μιας φύσης γεννοβόλας και πεντακάθαρης. Θα μεθούσες στο άρωμα των λουλουδιών: της μαργαρίτας, της πασχαλίτσας, της βουστίνας και της ανεμώνας. Χάρμα των ματιών η ποικιλόμορφη εργατιά, στα κυματιστά τα στάρια απόνα πρόσπερνο παιγνιδιστό αγέρι. Χάρμα των ματιών και δόνισμα των αισθήσεων η κόκκινη διάσπαρτη παπαρούνα και το γλυκολάλημα των πουλιών, της γριβούλας, της κυργιαρίνας και της καρδερίνας.

Και παντού βρυσονέρια, καθαρά και κρουσταλένια απ' τα χιόνια που λιώναν ακόμα στα

Συνέχεια στη σελίδα 4

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ
Εφημερίδα του
Πολιτιστικού Συλλόγου
Κεντρικιωτών Άρτας
Εκδότης:
Καμπρής Κώστας
Βαρδάκη 54, Αθήνα
Τηλ.: 64.20.051
Συντακτική Επιτροπή:
Φάνης Γιώτης
Βίκη Καραγιάννη - Αράπη
Κώστας Γεωργίου

«ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»

Μια άλλη εικόνα από το πανηγύρι τις 2 Ιούνη στην Βαρυμπόμπη

Οι ελληνικοί χοροί που παρουσιάζονται σήμερα έχουν μέσα τους ενσωματωμένα στοιχεία από την κλασική περίοδο, από τους μυστικισμούς της Ανατολής και τη βαθειά θρησκευτικότητα του Βυζαντίου, που μετουσιάσθηκαν υποταγμένα στην ιδιομορφία της νεολληνικής έκφρασης. Γιατί κάθε εποχή έχει τις δικές της εκφράσεις που είναι ανεπανάληπτες αφού αποτελούν την συνισταμένη των επικαιρικών στοιχείων της ζωής.

Η χορευτική πράξη είναι τόσο συνυφασμένη με την προσωπικότητα του κάθε χορευτή, που συνδέθηκα άμμεσα με την εμπειρία.

Ακόμα διαρκεί τόσο όσο εκτελείται, σε αντίθεση με τις άλλες παραστατικές τέχνες, όπως η ζωγραφική, η γλυπτική που το αποτέλεσμα παραμένει.

Η διάδοση και η μετάδοση των παραδοσιακών χορών της κάθε περιοχής από τους γεροντότερους στους νεότερους, έχει γίνει συνείδηση του κάθε συλλόγου είτε αυτός λέγεται «πολιτιστικός», είτε «αδελφότητα», είτε οποιοσδήποτε άλλος σύλλογος, και γίνεται πολύ μεγάλος αγώνας για την εκμάθηση των χορών μας και κατ' αυτό τον τρόπο διατηρούμε και την ταυτότητα της φυλής μας που τόσο απειλητικά έχουν εισβάλλει τα ξενόφερτα ήθη και έθιμα σε βάρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Ένας από αυτούς τους συλσλόγους είναι και ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Άραχθος» που φέτος για πρώτη φορά λειτούργησε τμήμα εκμάθησης παραδοσιακών χορών στο Πολιτιστικό μας κέντρο Λιβύης 22 και κάθε Σάββατο 5-7, ο ακούραστος πρόεδρος μας κ. Καμπρής και η δασκάλα του συλλόγους μας δίδα Μαρία Νάκα εδίδασκε χορό στα λιγοστά παιδιά που έφερναν οι γονείς με θυσίες από το ημερήσιο πρόγραμμά τους και παρακολουθούσαν τις προσπάθειες των παιδιών τους.

Όμως εγώ αναρωτιέμαι «τόσα λίγα παιδιά του Δημοτικού έχει ο σύλλογός μας; Μήπως είναι σύλλογος γηραλέων;

Διότι ξέρω συλλόγους με πολύ λιγότερα μέλη, που συγκεντρώνουν 20 και 25 παιδιά για χορό. Ελπίζουμε του χρόνου να αυξηθούν.

Αφού όμως μιλάμε για χορό καλό θα ήταν να μάθουν οι ανανγώνστες μας και λίγα στοιχεία για την παραδοσιακή φορεσιά της Ηπείρου.

Η ενδυμασία «δημιούργημα κατ' εικόνα του ανθρώπου» είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που επινοήθηκε για να καλύψει και να προστατέψει το σώμα.

Η φορεσιά αντικατοπτρίζει όχι μόνο την ατομικότητα, αλλά και την κοινωνική ομάδα που ανήκει το άτομο και τη θέση που κατέχει στην ιεραρχία της.

Η διάσωση και φύλαξη των ελληνικών φορεσιών, τοποθετείται χρονολογικά στις αρχές του 20ου αι. όπου η κ. Χατζημιχάλη πρωτεργάτης αυτής της κίνησης συγκέντρωσε τα διάφορα πολύτιμα στοιχεία κάνοντας παράλληλα μια ταξινόμηση των ελληνικών ενδυμάτων.

Α) ΓΙΟΡΤΙΝΕΣ Β) ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ και Γ) ΝΥΦΙΚΕΣ

Με βάση το φύλο διέκρινε 3 κατηγορίες. ***Για τις γυναικείες:***

1) *Φορεσιές και συγκούνι*
2) *Φορεσιές με καβάδι*

Για τους άντρες:

1) *Φορεσιές με βράκα*
2) *Φορεσιές με φουστανέλλα*

Οι γυναικείες φορεσιές παρουσιάζουν μεγαλύτερη ποικιλία σε σχέση με τις αντρικές.

Τούτο οφείλεται γιατί οι γυναίκες μόνες τους έφτιαχναν τις ενδυμασίες τους. Τόσο τις νυφιάτικες που φρόντιζαν πάρα πολύ, ειδικά οι πιο ευκατάστατες κοπέλες, μαζεύονταν όλες μαζί και κεντούσαν και έφτιαχναν τα προικιά τους. Στην περιοχή του Πωγωνίου της Δρόπολης και γενικά των Ιωαννίνων που οι άντρες ξενιτεύονταν και ασχολούνταν με το εμπόριο στις περιοχής της Τεργέσης-Βιέννης-Κων/πολης-Βουκουρέστι, Οδησό και άλλες.

Όταν έρχονταν στην πατρίδα έφερναν μαζί τους και μεταξωτά υφάσματα πολύτιμα στολίδια, και πολύ ωραία μάλλινα μεταξωτά υφάσματα, γαρνιτούρες κ.ά. Πολλές γυναίκες της Ηπείρου μόνες τους έκτρεφαν μεταξοσκώληκες και καλλιεργούσαν το μεταξί, όπου το ύφαιναν.

Για παράδειγμα οι Πωγωνήσιες στολές ήταν όλες σχεδόν άσπρες.

Τις φόραγαν και οι νιες και οι ηλικιωμένες. Ακόμα και όταν είχαν πένθος. Μόνο τότε έβαζαν ένα μαύρο συρίτι στο κάτω μέρος του μαντηλιού για να φαίνεται το πένθος τους. Ο Κεφαλόδεσμος που τυλίγεται γύρω γύρω στο κεφάλι ήταν στολισμένος με φλουριά και ασήμια. Όσο πιο πλούσια η κοπέλα τόσο περισσότερα κρεμασμένα φλουριά.

Η παράδοση έχει συνδέση την απλοποίηση του κεφαλόδεσμου με τον Πάτερ Κοσμά τον Αιτωλό, που περιοδεύοντας στα Πωγωνοχώρια, προέτρεπε τους κατοίκους να χτίζουν εκκλησίες και σχολεία. Στις αντιρρήσεις των χωρικών για τα περιορισμένα οικονομικά τους, ο κοσμάς έδειξε τα κεφάλια των γυναικών με τα πλούσια κοσμήματά τους στις ομπόλιες, όπως ονομάζονται και είπε:

«Να τα λεφτά για τις εκκλησίες και τα σχολειά σας».

Θέλοντας όμως να ευχαριστήσει και τις γυναίκες που δεν δέχτηκαν σα λύση την πρόταση του, έβαλε ένα κομμάτι κόκκινο πανί μια «ομπόλια» λέγοντας: «Να το στολίδι της ομπόλιας σας».

Έτσι όλες οι γυναίκες έδωσαν τα κοσμήματα του κεφαλόδεσμου για τα σχολειά και από τότε άρχισαν να υφαίνουν στην άκρη της ομπόλιας ένα κόκκινο συρίτι.

Πολλά στοιχεία είναι παρμένα από την ομιλία που έκανε για την φορρεσιά της Ηπείρου στους Ηπειρώτες του Διστόμου στις 15-6-1991 η κ. Βίκυ Καραγιάννη-Αράπη.

Επειδή έχει πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία για την φορεσιά θα γράψουμε και στα επόμενα φύλλα.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ – ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ

Δ. και Γ. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ

ΑΡΤΑΚΗΣ 143 – Ν. ΣΜΥΡΝΗ (πλατεία Σκατζουράκη).
Τηλ. 9337.504

● Δεχόμεθα παντός είδους παραγγελίες γιά γιορτές, αρραβώνες, γάμους κ.λ.π.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ-ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ
ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΣΟΕΕ-ΕΛΚΕΠΑ
Σεβαστείας 10 ΑΝΩ ΙΛΙΣΙΑ
☎ 7700040 - 7792701

itec
Consultancy

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

1.ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
- Υπολογιστές, Προγράμματα, Προγράμματα επί παραγγελεία, Εκτυπωτές, Αναλώσιμα,Βιβλία, FAX, Ταμειακές Μηχανές, Φωτοαντιγραφικά

2.ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- Πληροφορική, MANAGEMENT, Πωλήσεων Χρηματιστηρίου, Δημοσίων Σχέσεων

3.ΕΟΚ - Ν. 1262
- Κατάρτιση Προσωπικού Οικονομοτεχνικές Μελέτες Χρηματοδοτήσεις Εταιρειών

4.ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

5.CONSULTANCY
- Οργάνωση Επιχειρήσεων-Λογιστηρίων, Φορολογιστική, Οργάνωση Συνεδρίων Αγορές-Πωλήσεις-Συγχωνεύσεις Ερευνες Αγοράς, Νομική Στήριξη Οργάνωση Χρηματιστηριακών Εταιρειών Οργάνωση Κολλεγίων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 56 - 7ος όροφος γρ.2
106 78 ΟΜΟΝΟΙΑ - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3629.706, 3629.784, 3608.508
FAX 3608.508
για πληροφορίες κ. ΦΑΝΗΣ ΓΙΩΤΗΣ

● ● ● Στ' ανοιχτά των ακτών της Αλάσκας πιάστηκε ένα γιγάντιο χταπόδι που τα πλοκάμια του ήταν μακριά περίπου 10 μέτρα και το οποίο ζύγιζε 155 κιλά.

● ● ● Πέντε φορές κάθε εκατό χρόνια υπάρχει ένας μήνας χωρίς φεγγάρι. Αυτός είναι ο Φεβρουάριος. Το φαινόμενο αυτό παρουσιάστηκε το 1866, το 1885, το 1915 και το 1934. Η τελευταία φορά ήταν το 1961.

● ● ● Το 1620 το ιστιοφόρο Μεϊφλάουερ έκανε 65 μέρες για να διασχίσει τον Ατλαντικό. Το 1838 το πρώτο ατμόπλοιο έκανε 15. Έναν αιώνα αργότερα, το πιο γρήγορο σκάφος έκανε 4 ημέρες. Το 1945 το πρώτο αερόστατο διέσχισε τον Ατλαντικό σε 24 ώρες και το 1953 ένα βομβαρδιστικό Β 47 έκανε 4 ώρες και 40 λεπτά. Σύντομα, κατά τους ειδήμονες, θα υπάρχουν μέσα που διασχίζουν τον Ατλαντικό μέσα σε μισή ώρα.

● ● ● Σ' ένα μικρό κομμάτι, μέσα στους απέραντους κήπους του Χάμπτον Καρτ Πάλας (πρώην κατοικία των βασιλιάδων της Αγγλίας), υπάρχει μια σέρα που διαθέτει ένα περίφημο αμπέλι με το όνομα «Μεγάλο αμπέλι». Φυτεύθηκε το 1768 και παράγει κάθε χρόνο περίπου 500 τσαμπιά περίφημου μαύρου σταφυλιού του Αμβούργου.

● ● ● Οι σπόγγοι φτάνουν ως τα 5.500 μ. βάθος. Τα κοράλλια, οι φωσφορίζουσες μέδουσες φτάνουν ως τα 2.000 μ. Λίγο βαθύτερα φτάνουν τα σιφωνοφόρα, που είναι διαφανείς, περίεργοι θαλασσινοί οργανισμοί που φέγγουν με διάφορα χρώματα, τα πυρόσωμα με τις κόκκινες και γαλάζιες αναλαμπές, τα εχινόδερμα, τα βραχύζωα, οι σκώληκες, τα κεφαλόποδα με τους σαπφειρένιους και σμαραγδένιους φωσφορισμούς, ένα πλήθος αποικίες με φωτοπαραγωγά ζώα που μοιάζουν με φυτά, όπως η μελιθέα και διάφορα ζωντανά φυτά με αναμμένα φωσφορίζοντα λουλούδια, όπου έρπουν οι αστερίες.

● ● ● Στο Ορέμπο της Σουηδίας υπάρχει ένα ρολόι που δεν κουρδίστηκε από το Νοέμβρη του 1916 και που εξακολουθεί να λειτουργεί θαυμάσια και να δείχνει την ώρα με μεγάλη ακρίβεια. Το μυστικό του εφευρέτη του συνίσταται σε μερικά μικρά μεταλλικά μηχανήματα, τα οποία επηρεαζόμενα από τις αλλαγές της ατμοσφαιρικής πίεσης κάνουν να λειτουργεί ένα βαρίδι που βρίσκεται σε άμεση επαφή με το ελατήριο του ρολογιού.

● ● ● Τα περισσότερα αυγά που γέννησε μια κότα ποτέ σ' ένα χρόνο ήταν 371. Η παραγωγικότατη αυτή κότα ήταν Λέγκχορν και έκανε το ρεκόρ της στη Γεωργική Σχολή του Μισούρι των Ηνωμένων Πολιτειών. Το τεστ ταχύτητας στην... παραγωγή αυγών ήταν επίσημο, το διηύθυνε ο καθηγητής Χάρολντ Μπελιέρ και τελείωσε στις 29 Αυγούστου του 1979.

ΤΟ ΒΟΤΑΝΙΣΜΑ

Συνέχεια από τη σελίδα 3

ζερβά των ψηλομέτωπων βουνών μας.

Κι ο γυρισμός, γραφικός και πανηγυρικός· για αριστόβουλες σκέψεις κι εμπνεύσεις του στοχαστή, του ποιητή, του ζωγράφου.

Και τα γράφω αυτά, από ρομαντισμό στη φύση και στην παράδοση αλλά κι από γλυκιές νοσταλγίες στη λαχταριστή ψωμοκούλουρα στη γάστρα και τη πυρομάδα στη θράκα και σε χρόνια ξένοιαστα και λαχταριστά της νιότης. Και σε μια εποχή μ' ανθρώπινη αλληλεγγύη, μ' ανθρωπιστικά αισθήματα και με καταλαγιασμένη τη γνώση: ο άνθρωπος για τον άνθρωπο, που σήμερα δεν υπάρχει πια...

Η ΒΡΥΣΟΥΛΑ
(στο σκάλο ή βοτάνισμα)

Βρυσούλα με το κρύο νερό - με την πιά μπροστά σου
τίποτε δε σου ζήλεψα - μόν' τη γειτόνισσά σου
πόχει τον άσπρο τον λαιμό - το μάγουλό της μήλο
Ήρθα βρυσούλα μ' για νερό - στην εργατιά να πάω
βρυσούλα μ' σε παρακαλώ - κανούλι σου να γίνω
να με φιλεί η γειτόνισσα - κι εγώ νερό να δίνω.

Η ΜΑΡΩ
(τραγούδι σ' αλώνισμα)

Τρία σύννεφα σηκώνονταν - τα τρία αράδα - αράδα
το πρώτο σέρνει τη βροχή - το δεύτερο χαλάζι
το τρίτο το βαρύτερο - σέρνει μαργαριτάρι.
Στους κάμπους ρίχνουν τη βροχή - και στα βουνά χαλάζι
και στης Μαρίας την αυλή - ρίχνει μαργαριτάρι
Ανάρια - ανάρια τόρριχνε - να μη δασιοφυτρώσει
Και εκείνο δασιοφύτρωσε - και θερισμούς δεν έχει
τα παλληκάρια θέριζαν - λεβέντες αλωνίζουν
κι η Μάρω με τη μάνα της - τριγύρω από τ' αλώνι.
Μάρω μ' μη κουρναχτίζεσαι - και μη σε καίει ο ήλιος
εγώ τον ήλιο τον βαστώ - τον κουρνιαχτό ζηλεύω
κι αυτόν τον πρώτο λιχνιστή - άντρα θέλω να τον πάρω.

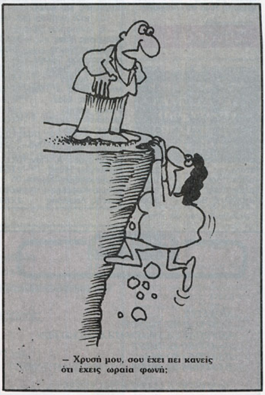

— Χρυσή μου, σου έχει πει κανείς ότι έχεις ωραία φωνή;